

[Stauning.]

Folk maa gaa, hvis de vil laane Penge, selv om de har Sikkerhed nok. Selv til sunde, produktive Virksomheder er det nu til Dags forbundet med uhyre Vanskeligheder at opnaa Laan i de bestaaende Banker og ganske særlig til nye Virksomheder; men endnu dyrere og ubehageligere vil det blive, naar en Trediedel af Hovedstadens Storbanker er slaaet ud, saaledes som Ministerens Forslag forudsætter.

Det kan ikke være en Statsopgave at fremme denne Monopoldannelse. Det er ikke en Statsopgave at imødekomme en konkurrerende Banks hede Ønsker om mere Magt, selv om denne Bank i øvrigt er nok saa velvillig og elskværdig baade til den ene og den anden Side. Ærlig og sund Konkurrence er sikkert godt. Regulering af Renten, Indflydelse paa Pengeforskeligheder og Renteforskeligheder til Fordel for Erhvervslivet maa være det sundeste, og det er der Muligheder for at tilvejebringe ved en fornuftig Ordning, ved en Videreføring af den Landmandsbank, der jo i Bunden er god og sund nok.

Rigsdagen er blevet stillet i den ejendommelige Situation, at den nu skal handle uden at have en Ministers Ledelse for sin Handling. Den skal begynde praktisk talt paa bar Bund. Der er intet virkeligt Grundlag givet fra Regeringen. Der er givet forskellige Antydninger, som vi saa kan sidde og vælge imellem. Jeg synes, det er en yderst alvorlig Tilstand.

Ministeren har jo tidligere faaet at vide, hvordan Uro og Forstyrrelse i en Banks Forhold virker. Jeg nævner, at i Efteraaret 1926, da den store Landmandsbankfilm blev rullet op, blev der paa faa Dage trukket op imod 30 Mill. Kr. ud af Landmandsbanken. Tallene fra Banken viser, at Uroen i 1927 atter satte sine Spor i Millioners Udtræk, og Ministeriet forstaaer vel, at den sidste Tids Pressekampagne paa Basis af Opgørelsen og Ministerens Erklæring o. s. v. igen vil koste Landmandsbanken og dermed Staten Penge.

Denne Bevægelse er fuldkommen meningsløs, set fra et Statssynspunkt. Men naturligvis kan man sige, at det er ogsaa fuldkommen meningsløst af de paagældende Indskydere at trække Penge ud, thi deres Penge er jo sikre nok i Landmandsbanken. Hvor meget man saa end skriver i Venstres eller andre Aviser, er Pengene sikre. Statens Garanti gælder, og det var virkelig ønskeligt, om der var mere sund Forstaaelse hos Folk, end at de i Forskrækkelse for, hvad der staar i „Aalborg Amtstidende“, farer hen

og forlanger deres Penge ud af Landmandsbanken. Men denne Forstaaelse er altsaa ikke til Stede, og Udtrækket, saaledes som det er sket, betyder formindskede Virkemidler for Banken, og det betyder igen mindre Indtægt af Bankens Virksomhed, altsaa forøget Tab for Staten.

Derfor er en saadan Forhandling som den, Ministeriet har givet Indbydelse til paa denne besynderlige Maade, som jeg maa sige det sker ved det foreliggende Forslag, ingenlunde ufarlig. Egentlig burde Sagen i Dag vises tilbage til Ministeren — det vilde være rimeligt — for at komme op igen, naar den var forberedt saaledes, som det er foreskrevet ved Folketingsbetænkningen og ved den vedtagne Lov, og forberedt saaledes, at en rimelig hurtig Gennemførelse af Sagen kan ske paa forsvarelig Maade. Men det, der nu er Udsigt til under de Former, Ministeren har tilrettelagt, er en langvarig Forhandling, under hvilken Udvalget skal skaffe sig alle mulige Oplysninger, foretage Undersøgelser og Udarbejdelse af Planer og Forslag.

Ministeren har elskværdigt sagt, at det er et Forhandlingsgrundlag, og Ordføreren sagde det sytten Gange i sin Tale. Forhandling til alle Sider. Det lyder meget kønt, men det har den Mangel, at det besværliggør og forhæler Sagens Afgørelse. Det, der trænges til her i denne Sag, er en fast og hurtig, en nogenlunde hurtig, Afgørelse, og dette tror jeg man vil have vanskeligt ved at opnaa paa det givne Grundlag.

Vi skal for vor Del ikke vige tilbage for at prøve Forhandlingens Vej. Denne Sag er af saa alvorlig og betydelig Værdi for Samfundet, at det vil være naturligt at se, hvilke Muligheder der er; naar Ministeriet faktisk har givet op, saa maa Rigsdagen altsaa konstituere sig paa dette Omraade paa Ministeriets Vegne. (*Fraenkel*: Ja, det er rigtigt). Jeg er enig med det ærede Medlem i, at det er rigtigt, at det maa vi, men det er ikke saaledes, det burde være. (*Fraenkel*: Nej). Det er altsaa kun tænkeligt under dette Ministerium, som jo har det ærede Medlem Hr. Fraenkels Bevaa-genhed.

Jeg henstiller altsaa at optage denne Tanke om en Tilbagevisning til Ministeriet til Overvejelse. Jeg fraraaer Vedtagelsen af det foreliggende Forslag, men erklærer, at hvis man fra Ministeriets Side faktisk har givet op, saa maa naturligvis vi, som andre Partier, deltage i den Forhandling, der maa komme, og vi maa haabe, det saa maa lade sig gøre at gennemføre den med rimelig Hurtighed. Thi hver Dag, der gaar,